

16/06/99

regionaal
bekeken

Jet/Teletip Magazine sprak met
Leon Ost

Ieder schilderij heeft zijn eigen problematiek

Of hij verwant is met de bekende Alfred Ost, weet hij niet met zekerheid te zeggen. Wel is hij lid van de Stichting Alfred Ost en is hij net als de grote kunstenaar beziel met een passie voor picturale schoonheid. Vooral als marineschilder wist Leon Ost (60) talloze onderscheidingen en algehele waardering te verwerven.

Begin deze maand ging de artistiek begaafde man met pensioen en sloot hij de deuren van het stedelijk restauratieatelier in de Antwerpse Kaasstraat achter zich. Als een moderne alchemist wijdde hij er zo'n zeven jaar al zijn kunde en vaardigheid aan het restaureren van schilderijen uit de voormalige historische musea. De 'zieken' uit het Nationaal Scheepvaartmuseum, het Museum Plantin-Moretus, het Brouwershuis en het Etnografisch Museum mochten dank zij zijn toegewijde zorgen een wedergeboorte beleven. Tijdens zijn carrière als restaurateur in stadsdienst nam hij meer dan vijftig schilderijen onder handen. Hij herstelde ook scheepsmodellen, kalefaterde kunstwerken van het Volkskundemuseum op en verleende zijn deskundige medewerking aan het organiseren van een stel expo's.

Als restaurateur was u wel een late roeping.

Leon Ost: "Inderdaad. Aanvankelijk werkte ik meer dan drie jaar als reclameschilder. Nadien belandde ik op de rivier- en sleepboten van de URS en werd in 1961 kapitein op de stadsleepboten. Na verloop van tijd begon ik echter te sukkel met mijn gezondheid. Ik kon het zware werk niet meer aan. Gelukkig werd een oplossing gevonden. Ik kreeg de opdracht het restauratieatelier voort te zetten. Ik had toen reeds een hele artistieke vorming achter de rug. Zes jaar tekenen aan de Antwerpse academie. Vijf jaar schilderkunst en grafiek aan de academie van Wilrijk, waar ik er op dat moment reeds twee jaar restauratie van schilderijen had opzitten. Deze laatste discipline, die over vijf jaar liep, volgde ik op aanraden van een vriend. Een goede raad, zo bleek achteraf. De opleiding nam duizend

lesuren in beslag en onder de leiding van Griet Ameeu leerde ik onder meer schilderen, fresco's, mozaïeken en iconen restaureren."

Wat trok u daar zo bij aan?

Leon Ost: "Het respect voor een schilderij. Ik schilder zelf en zou niet graag hebben dat men later mijn doeken laat verkommeren. Tenslotte steek je als kunstenaar in elk werk je hart en ziel. Het zijn de kinderen van je creativiteit en technische vaardigheid. Bovendien was elke restauratie voor mij een uitdaging, want elk schilderij heeft zijn eigen problematiek. Het gamma ziekten, waarmee een restaurateur af te rekenen krijgt is zo goed als eindeloos. Elke aanpak vergt overleg, want zowel de risico's als de verantwoordelijkheid zijn groot. Tenslotte is er de voldoening na het klaren van de klus: een mooie compensatie voor dagenlang minutieus werken."

Welke waren uw moeilijkste opdrachten?

Leon Ost: "Tussen de tientallen schilderijen, die ik in hun oude glorie herstelde, zaten aardig wat 'hopeloze gevallen'. Ik vernoem er slechts drie. Het 'Winters landschap' van Jan Peeters en 'De ontvangst van Sint-Norbertus te Antwerpen', die in het Scheepvaartmuseum kunnen worden bewonderd. Ook 'Justus Lipsius en zijn leerlingen' uit het Museum Plantin-Moretus was er erbarmelijk aan toe. Dit doek, waarvan de schilder onbekend is, dateert uit de tijd van Rubens en is trouwens een kopie naar de grootmeester."

Welke waren de meest voorkomende problemen, waarmee u als restaurateur af te rekenen kreeg?

Leon Ost: "Je zou het haast klassieke problemen kunnen noemen. Sterk vergeelde vernislagen, opstuwingen van de verflagen, verkleurde retouchelagen, jeugdcracquelé, steunlapjes op de achterkant en ga zo maar door. Niet zelden moesten fouten van vroegere restauraties weggewerkt worden. Een restaurateur was destijds eerder een 'schoonmaker', die maar weinig technische kennis bezat. Nu zit dat anders. Nu is een degelijke opleiding vereist en geven referenties vaak de doorslag bij het toewijzen van een opdracht. Alle schuld in de schoenen van vroegere restaurateurs schuiven zou verkeerd zijn. Vooral vocht is een grote boosdoener. Om maar te zwijgen over vandalisme. Ooit kreeg ik een doek uit het Museum Plantin-Moretus te behandelen, waarop een vandaal gewoonweg een kruis had gekrast."

Is restaurateur een beroep met toekomst?

Leon Ost: "Beslist. Met haar rijk patrimonium zou de stad Antwerpen zeker nog een vijftal ervaren krachten kunnen gebruiken."

U geniet nu van een welverdiende rust, zoals dat heet. Maar stilzitten is er allicht niet bij?

Leon Ost: "Nee. Uiteraard blijf ik schilderen en etsen. En dan is er mijn zeilboot. De passie voor het water is gebleven. Ik was vroeger trouwens nog wedstrijdzeiler. Voorts ben ik lid van de culturele raad van Wilrijk en het Comité Geitenstoet 2000, waarvoor ik weer een ets wil maken. Ook aan Sail Antwerpen 2001 wil ik een creatief steentje bijdragen. Mijn dagen zullen goed gevuld zijn."